

45. דיון בשאלה היהודית בעקבות "ליל הברדלח"

פרוטוקול סטנוגרפי מן הדיון בשאלה היהודית שנערך בראשותו של הפלדמרשל גרינג במיניסטרוין האווירייה של הרייך ב־12 בנובמבר 1938 בשעה 11.00

גרינג: רבותי, הישיבה של היום היא בעלת משמעות מכרעת. קיבלתי מכתב שכתב אלי ראש הלשכה של סגן הפיהרר, בורמן, בפקודתו של הפיהרר. לפי מכתב זה יהיה עלינו להגיע לידי טיפול כולל ואחיד בשאלה היהודית ולהביאה לפתרונה בדרך זו או זו. בשיחה טלפונית הורה לי אתמול הפיהרר פעם נוספת, למקד את הצעדים המכריעים באורח מרכזי.

מאחר שבעיה זו הינה מעיקרה בעיה כלכלית בעלת ממדים מקיפים, יהא צורך לצאת מנקודה זו. מובן מאליו, שמכאן נובעת שורה שלמה של צעדים משפטיים, השייכים לתחום מיניסטרויוני המשפטים והפנים, וכן צערי תעמולה השייכים לתחומו של האדון מיניסטור התעמולה, וכמובן גם צעדים של מיניסטרויוני הכספים והכלכלה.

באותה ישיבה, שבה עסקנו לראשונה בשאלה זו, החלטנו על אריזציה של הכלכלה הגרמנית, לסלק את היהודים מן הכלכלה ולשים אותם כבעלי חוב

ומקבלי קצבה. עסקנו, לצערי הרב, רק בתכנון תכניויות יפות שהגשמתן נתקלה בסחבת ...

היידריך: עם כל הוצאתם של היהודים מחיי הכלכלה, הרי בסופו של דבר נשארת תמיד הבעיה היסודית הסופית, שהיהודי יצא מגרמניה. המותר לי להציע בנידון הצעות אחדות? בווינה הקמנו על פי הוראת נציב הרייך (Reichskommissar) "רשות מרכזית להגירת יהודים" (*Judenauswan-derungszentrale*) שבאמצעותה עלה אחרי הכל בידנו, לסלק מאוסטריה 50,000 יהודים; בעוד שמן הרייך הישן לא הוצאו באותו פרק זמן אלא 19,000 יהודים בלבד, ואף זאת על-ידי שיתוף הפעולה עם מיניסטרוין הכלכלה וארגוני הסעד הזרים.

גרינג: בראש ובראשונה עברתם תוך שיתוף פעולה עם המנהיגים המקומיים בגבול הירוק. זה העיקר.

היידריך: אלה היו מספרים אפסיים, אדוני הגנראל־פלדמרשל. באופן בלתי ליגלי.

גרינג: העסק התפרסם בכל העיתונות העולמית. היהודים גורשו בלילה הראשון לצ'כיה. למחרת בבוקר תפסו אותם הצ'כים ודחקו אותם להונגריה. מהונגריה באו חזרה לגרמניה ומשם שוב לצ'כיה. כך התגלגלו הלך ושוב. לבסוף עלו על מעבורת ישנה בדנובה עליה ישבו, ובכל מקום שרצו לעלות על החוף, החזירו אותם.

היידריך: כך נאמר באותה הודעה. מדובר בפחות ממאה יהודים.

גרינג: הרי במשך שבועיים התנהל הדבר למעשה כך, שבכל לילה בחצות נרד מספר יהודים אל מעבר לגבול. זה היה בבורגנלאנד (*Burgenland*).

היידריך: באמצעות צעדים ליגליים הוצאו לכל הפחות 45,000 יהודים.

גרינג: איך היה הדבר אפשרי?

היידריך: עשינו זאת כך, שדרשנו, באמצעות הקהילה היהודית, סכום מסוים מן היהודים העשירים שביקשו להגר. בעזרת סכום זה ותשלומי מטבע חוץ, אפשר היה לאחר מכן להוציא מספר יהודים עניים. הרי הבעיה לא היתה לסלק את היהודי העשיר, אלא את האספסוף היהודי.

גרינג: אבל חברים, האם שקלתם פעם את העניין הזה? הרי זה לא עוזר, ואפילו נצליח להוציא מאות אלפים מן האספסוף היהודי. חשבתם על כך, שדרך זו תעלה לנו בסופו של דבר בכל כך הרבה מטבע חוץ, שלאורך ימים אי־אפשר יהיה להמשיך בה?

היידריך: רק במטבע חוץ שכל יהודי קיבל.

(גרינג: מסכים)

באופן כזה, מותר לי להציע שנקיים בתחום הרייך רשות מרכזית דומה, תוך השתתפות שלטונות הרייך הנוגעים בדבר, ושנמצא על סמך הניסיון שרכשנו [באוסטריה], תוך תיקון השגיאות שאדוני הגנרל־פלדמרשל הצביע עליהן בצדק בדברי ביקורתו, פתרון לתחום הרייך?

(גרינג: מסכים)

הדבר השני: בכדי להוציא את היהודים יש לנהל מיבצע הגירה ליהדות בכל הרייך, שישתרע על 8—10 שנים. אנחנו מצליחים להוציא במשך שנה אחת לכל היותר 8,000—10,000 יהודים. נותר מספר עצום של יהודים בפנים. כתוצאה מן האריוזיות ושאר ההגבלות, תהפוך היהדות, כמובן, למחוסרת פרנסה. נזכה בפרולטריוזיה של היהדות שתישאר כאן. אני מוכרח לנקוט בגרמניה בצעדים כאלה, שמצד אחד יבודדו את היהודי, כדי שלא תהיה לו דריסת־רגל במעגל חייו הרגיל של הגרמני. אך מצד שני אני חייב ליצור אפשרויות, שבהן יצומצם מגעו של היהודי לחוג לקוחות מצומצם ביותר, אך תוך כדי כך להתיר גם פעילות מסוימת של חוגי המשפטנים, הרופאים, הספרים וכד'. יש לבחון גם שאלה זו. לעניין הבידוד הייתי רוצה להעלות בקצרה מספר הצעות מהבחינה המשטרית הטהורה, בעלות ערך גם מבחינת השפעתן הפסיכולוגית על דעת־הקהל, כגון: מתן סימן־היכר אישי ליהודי האומר: כל יהודי ברוח חוקי נירנברג חייב לשאת אות מסוים. זוהי אפשרות אחת, המקלה עלינו בדברים רבים אחרים—מבחינת התפרעויות איני רואה כל סכנה—והמקלה עלינו גם ביחסנו ליהודי ארצות אחרות.

גרינג: מדים!

היידריך: סימן שבעזרתו ניתן היה גם למנוע את הנזקים הנגרמים בכך, שיחד עם יהודי הארץ נפגעים גם יהודים בעלי נתינות זרה שאינם נבדלים מהם בחיצוניותם.

גרינג: אבל היידריך יקרירי, הרי לא תוכל להימנע מכך, שתגיע לגיטאות בערים בקנה־מידה גדול ביותר. אלה מוכרחים להיווצר. היידריך: מיד אנקוט עמדה בשאלת הגיטו. הגיטו בצורה של חלקי עיר נפרדים לחלוטין שבהם ישנם רק יהודים, לפי דעתי אינו בר ביצוע מבחינה משטרית. הגיטו, שבו היהודי מתאסף עם הכלל היהודי, אינו ניתן לפיקוח מנקודת ראות משטרית. הוא נותר מקלט נצחי לפשיעה, ומעל לכל למגפות

ודברים דומים. היום זה כך, שהאוכלוסייה הגרמנית... [הנמצאת יחד עם היהודים] מכריחה אותם להתרכז [בנפרד] ברבעים או בבתי מגורים. הפיקוח על היהודי תחת עינה העירנית של האוכלוסייה כולה עריך מאשר אם היהודים נמצאים כאלפיהם, כאלפיהם ממש, כחלק אחד של העיר, שבו אין בכוחי לפקח על מהלך החיים היומיומיים באמצעות פקידים במדים. גרינג: איננו צריכים אלא לנתק את הקשר הטלפוני עם החוץ. היידריך: אינני יכול לנתק כליל את הקשרים של יהודי החלק הזה של העיר עם החוץ.

גרינג: ובאמת ערים מיוחדות להם.

היידריך: כן, אני שם אותם בערים מיוחדות להם, זה אפשרי. אבל אז יוצרת אותה עיר כזה ריכוז של פושעים, שהיא מהווה סכנה גדולה ביותר. אני הייתי הולך בדרכים אחרות.

... גרינג: אני הייתי בוחר ניסוח כזה, שעל יהודי גרמניה ככלל יוטל כעונש על פשעיהם המבישים וכו' כופר של מיליארד מארק. זה יעשה את שלו. החזירים האלה לא ימהרו כל-כך לבצע רצח נוסף. מלבד זאת עלי לקבוע פעם נוספת: לא הייתי רוצה להיות יהודי בגרמניה.

פון קרוסיק (von Krosigk): משום כך הייתי רוצה להדגיש בראש ובראשונה מה שאמר בתחילה האדון היידריך: עלינו לנסות הכל כדי להוציא את היהודים לחוץ לארץ בעזרת יצוא מוגבר. הרי בשבילנו חייב להיות תמיד מכריע השיקול, שלא נחזיק את כל הפרולטריון החברתי הזה. הוא יהווה תמיד מעמסה, שהטיפול בה הוא דבר איום. (פריק Frick: וסכנה)

גם אני אינני מתאר לעצמי את הכורח בגיטו כסיכוי נעים ביותר. הסיכוי שחייבים נהיה להגיע לגיטאות, גם הוא איננו נעים. כתוצאה מכך חייבת המטרה להיות כפי שאמר היידריך: החוצה כל מה שאפשר להוציא! גרינג: הדבר השני הוא זה. אם יגיע הרייך הגרמני, באיזו שהיא תקופה הנראית לעין, להתנגשות בינלאומית, הרי זה מובן מאליו שנחשוב בראש ובראשונה גם על עשיית חשבון יסודי עם היהודים בתוך גרמניה. נוסף על כך יאחזו כעת הפיהרר, סוף סוף, ביזמה בינלאומית כלפי המעצמות שהעלו את השאלה היהודית, כדי להגיע לפתרון ממשי בשאלת מדגסקר. זאת הבהיר לי בי-9 לנובמבר. אחרת זה לא הולך יותר. הוא רוצה לומר גם למדינות

האחרות: "מה אתם מדברים תמיד על היהודים? קחו אותם!"...